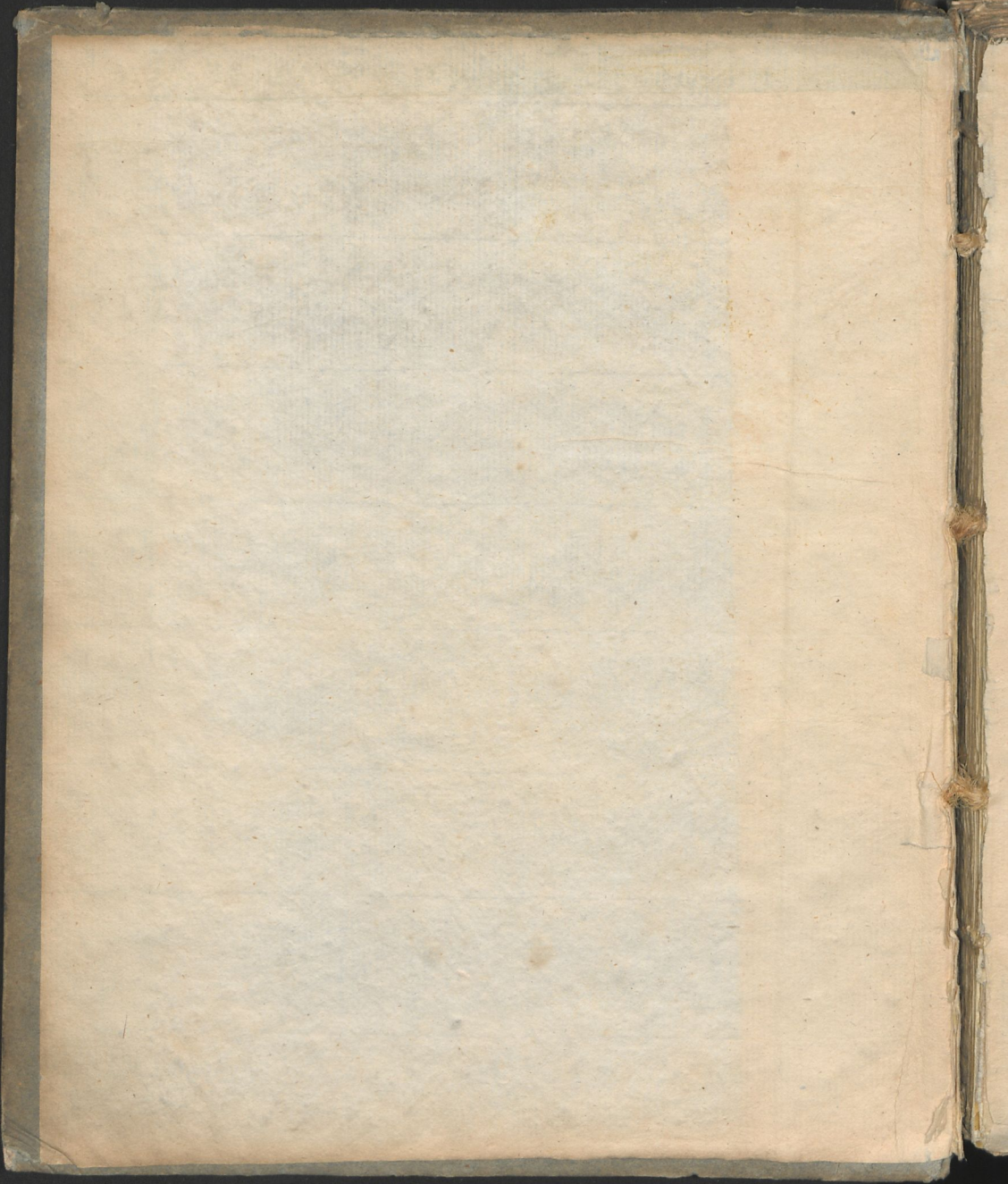

37

7
2

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA
DE
METHODO REFRIGERANTE
ET ANTIPHLOGISTICA PER
RECENTIORVM DE CALORE
ANIMALI DOCTRINAM
EXPLICATA

Q V A M
CONSENTIENTE GRATIOSA FACVLTA TE MEDICA
PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN ARTE SALVTARI HONORIBVS AC PRI-
VILEGIIS LEGITIME IMPETRANDIS

P R A E S I D E

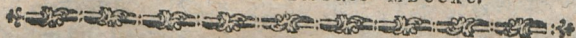
D. AVGVSTO FRIEDERICH HECKER
FACVLTATIS MEDICAE PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO ET
ADRESSORE EXTRAORDINARIO

PVBLCI DEFENDET

FRIDERICVS ERDMANN SCHROEDER
WERNINGERODANVS

IN AVDITORIO MEDICO

DIE XX. SEPTEMBRIS MDCCXC.

ERFORDIAE,
TYPIS HENRIC. RVDOLPHI NONNII,
ACADEMIAE TYPOGRAPH.

DISSERTATIO IN AVGVSTI MEDICAE
DE
METHODO REFRIGERANTIE
ET ANTIPTHOLOGISTICA PER
RECENTIORVM DE CALORE
ANIMALI DOCTRINAM
EXPLICATA

AVGVSTI
COMPLEMENTE GRATIA FACULTATE MEDICAE
PRO GRADU DOCTORIS
AVGVSTI IN REFRIGERANTIA
PRAESIDE
D. AVGVSTO FRIEDRICH HECKER
FACULTATE MEDICAE PROGRADU DOCTORIS
AVGVSTI IN REFRIGERANTIA
FRIEDRICH HECKER
FRIEDRICH AVGMANN SCHROEDER
AVGVSTI

METHODVS REFRIGERANS ET ANTIPHLOGISTICA,
PER RECENTIORVM DE CALORE ANIMALI
DOCTRINAM EXPLICATA.

I.

Prodit nuper in Studio Erfordienſi Diſſertatio phyſiolo-
gica 1), cujus auctor cl. de calore animali, egregiam
tradit doctrinam, in ſumma eo redientem:

- 1) ut *calidum*, quod veteribus *innatum* audit, cuique ani-
mali calido, in utero impertiatur materno, immo forte
ſub ipſo generationis negotio;

A

2) parum

- 1) Diſſert. de calore animali, Auct. *A. I. Kachel*. Erford.
1790. 4.

- 2)
- 2) parum nutriri videtur hoc calidum *aëre pure*, quamvis theoria *Crawfordiana*, omnem caloris animalis fontem, in aërem reponat dephlogisticatum;
- 3) sed magis alitur calidum innatum nutrimentis, chylo, sanguine, & humoribus ex sanguine secretis, quorum ligatus calor, calore jam praesente sensibili, humectatione, solutione, separatione & nova mixtione, motu, praesertim in vasis minimis, &c. extricatur. Primas quasi hujus theoriae lineas duxit medicorum pater *Hippocrates*; denuo in mentem revocavit *Moscato*; sed nostris temporibus longe emendavit, auxit & ultro ornavit, el. Anglorum medicus *Rigby*.
- 4) Calor sic liberatus, *partim* in usum corporis vertitur, quod inde necessarium habet caloris sensibilis gradum; *partim* adipis forma in cellulosam reponitur telam; *partim*, perspirabilis *Sanctoriani* nomine, per corporis superficiem exhalatur. Hinc perpetui & constantis, in statu sano, caloris nativi gradus origo.
- 5) Perspiratio ignis liberati modo liberrima & abundanter procedit, indeque corpus refrigeratur, modo retardatur supprimiturve, & hinc corpus incalescit. Perspirationem ignis *augent*: actu frigida, humida, sudor, & omnia, quae actionem aëris saepe renovati in corporis superficiem faciunt, ut nuditas, vestitus levis, rarus, &c. *Supprimunt* contra: aër actu calidus, inclusus, phlogisto gravidus, vestitus multus, densus, pelliceus, pluma, cutis sicca, rel.

II.

Placuit simplicissima hæc theoria, & de speciminis inauguralis themate solliciti, applicationem huius doctrinæ ad practicam Medicinæ partem, æque iucundum ac utilem esse laborem, existimavimus. Docuit equidem jam pridem *Rigby*, quomodo variis cutis exanthematibus, variolis, febribus miliaribus & scarlatinis, morbillis, erysipelate, elephantiasi, achoribus, carbunculis, phlegmonibus, combustionibus, ulceribus serpiginosi, inflammationibus testiculorum, herniis inflammatis, ophthalmiis, morbis arthriticis, gangranosis, scorbuticis, e. a. secundum suam de calore corporis doctrinam medendum sit. 2) Hæc vero omnia scopum nostrum vix attingunt; missis enim, quæ ad morbos speciales faciunt, potius inquiremus; quid frugi ad *Therapie generalis* doctrinam de *methodo refrigerante & antiphlogistica*, ex prolata caloris animalis theoria resultat?

III.

Corporis humani calor in universum, *triplici* modo, præter naturam potest augeri:

- 1) Si ejusdem fontes: nutrimenta, sanguis, omnesque corporis humores vel nimis augentur, vel ingentem ignis ligati copiam continent, qui in corpore liberatus, nativum ejus calorem nimis incendit; — & ipsa abundans pinguedo huc spectat. 2. Si
- 2) *E. Rigby's* Versuch über den Ursprung der thierischen Wärme, nebst ihrer Anwendung in der Heilart der Hautauschläge, der Entzündungen und einiger andern Krankheiten. Altenburg. 1790 8. S. 59. f.

2) Si ex hisce fontibus, plus producitur caloris, quam ad sustentandam vitalem flammam requiritur; quod fit: quando solida viva, vasa præsertim, quoviscunque modo irritata, nimium in fluida aguat; quando calore, motu, fermentis, miasmatibus morbificis, rel. motus intestinus in fluidis producitur; e. a.

3) Si perspiratio caloris deficit, vel minuitur, ita ut quantitate ignis, qui continuo evolvitur, haud respondeat.

Consentiunt hæc omnia, tam cum exposita caloris animalis doctrina, quam cum ipsa corporis nostri natura, & quamplurimis phaenomenis, quæ in statu præternaturali occurrunt. Verum enim incalescit corpus, immo accenditur febris: nutrimento copioso, evchymo, vinoso, spiritoso, pingui, oleoso, præsertim oleo æthereo prædito; obesitate nimia: irritatione permulta, varia; motu humorum intestino, quovis modo inducto; perspiratione imminata vel suppersa, rel.

IV.

Quod nunc diximus caloris augmentum, vel in toto corpore, vel in ejusdem parte aliqua contingit; hoc in omni inflammatione, congestione, febre topica, putredine, & si quaedam pars irritatur; — illud in exastuatione corporis, orgasmo, febre universali, putredine universali, &c. fieri, notum est. —

V.
Ea Therapiae generalis *methodus*, qua in universum
nimium auctus corporis nostri calor imminuit, *refrigerans*
audit; quae *antiphlogistica* vulgo nuncupatur, si caloris augmentum
cum inflammatione conjunctum sit (Die kühlende und
entzündungswidrige Methode). Discrimen, quod his inter-
cedit, haud magni momenti est, partim quia utraque iisdem
nititur remediis, partim, quia in morbis quamplurimis, qui-
bus methodo antiphlogistica medetur, inflammatio vel certe
abest, vel parum ex signis suis cognoscitur. Vocatur quo-
que dicta methodus, *temperans* vel *praecipitans*; et pro ratio-
ne indolis & applicationis remedium in *universalem* &
particularem, *internum* et *externum* 3) dividitur.

VI.
Indicantia, quae in universum methodum antiphlogisti-
cam adhibendam esse suadent, sunt:

- 1) Calor valde auctus in universo corpore, qui pulsu ce-
leri, frequenti, exploratione vel nuda manu vel ther-
mometro, colore corporis rubicundo, respiratione
frequenti laboriosa, siti, urina f. d. flammaea, &c.
cognoscitur. Hinc orgasmo, et febribus longe pluri-
mis, methodo antiphlogistica medendum est.
- 2) Calor in parte quadam corporis nimium auctus, qui in
externis quidem facillime detegitur, in internis vero
fa-
- 3) A. G. Richter Progr. de remediis antiphlogisticis exter-
nis, Götting, 1780, 4.

sapissime dubius manet. Huc pertinet omnis fere sanguinis congestio activa, tumor acutus, inflammatio.

- 3) Dispositio s. d. inflammatoria, quam nuper ex nimio caloris in corpore remanentis augmento derivarunt 4).

VII.

- 4) „Die Aerzte sprechen sehr oft von einer gewissen *entzündlichen Anlage, Beschaffenheit*, ohne eben genauer zu bestimmen, was sie unter derselben verstehen. Es giebt kaum eine Krankheit, mit welcher diese Anlage nicht verbunden, deren Ursache sie nicht seyn könnte. Man kennt Krämpfe, Schmerzen, Wasserluichten, Lahmungen, Ausleerungen mancherley Art, mit oder auch von einer entzündlichen Anlage. So wenig auch bey diesen Krankheiten, die Zeichen einer Entzündung in die Augen fallen, so wenig man Hitze des Körpers verspürt, so müssen doch alle durch die antiphlogistische Methode geheilt werden. Sollten nun diese Krankheiten, nicht von einer zu schwachen oder unordentlichen Ausdünstung der Feuermaterie herrühren? — Dieses erlangt einen hohen Grad von Wahrscheinlichkeit, wenn man bedenkt: a) das sich die entzündliche Anlage nach solchen Krankheiten findet, wo Hitze statt fand, besonders wenn sie nicht recht behandelt worden sind; b) das erhitzen Dinge jene Anlage, und die von ihr abhängenden Krankheiten vermehren; c) das diese Krankheiten andern Mitteln widerstehen, und nicht eher weichen, als bis man sie antiphlogistisch behandelt.“ Porro in absentia signorum sensibilium aucti caloris, explicanda, auctor occupatus est. Archiv für die allgemeine Heilkunde, von A. F. Hecker. I. Band, Berlin, 1790. 8. pag. 428.

Contraindicantia generaliora, quæ usum nostri methodi
intercipiunt, aut plane tollunt, habentur:

- 1) Nimia aegroti debilitas, & præter naturam aucta sensibi-
litas (erethismus s. irritabilitas *Gaubii*), quæ sæpe
sapius, ex dicta causa (§. III. 2.), aucto corporis calore,
imo inflammationibus concomitantur. In ejusmodi
aegroti statu, antiphlogistica irritantia (& longe plurimâ
vi quadam irritante haud carent) maxime nocent,
& inflammationem augent. Hisce inflammationibus
longe alia ratione s) medendum est! (§. XV. XVI.)
- 2) Necessitas certi cujusdam aucti caloris gradus, qui
sæpe conditio est, sine qua non fiunt & perficiuntur
coctiones & crises. Felix, qui in morbis acutis æstum
rite moderare didicit, ut neque nimis increseat, neque
tempore idoneo deficiat! Fuit tempus, quo miseros
aegrotos primo includebant inter lectorum cortinas,
deinde sub lecti stragulis sepeliebant, ac tandem ca-
lore tum cubiculi, tum propriæ suæ atmosphæræ,
circiter suffocabant. Sequebatur aliud tempus. — æque
perniciosum, quo frigore nimio ægros curabant. Re-
centiores tandem, in auream illam viam, qua tutissime
itur, & qua omnis ævi meliores medici semper in-
cederent, revertere videntur.

In-

7) Egregie de illa differentem videmus cl. *S. Hahnemann*
Unterricht für Wunderärzte über die venerischen Krankhei-
ten. Leipzig. 1789. 8. pag. 39, f.

Indicantia, contra singula methodi remedia, ex sequentibus patent!

VIII.

Methodus, qua in genere æstus maris microcosmici (ut *Scabii* verbis utar!) supprimitur, vel diminuitur, ejusdem causis (§. III.) superstructa esse oportet; ergo:

- 1) auferenda vel imminuenda sunt omnia, e quibus nimis abundans calor proficiscitur;
- 2) sistenda vel debilitanda sunt, quæ multum caloris extricant; jam liberatus vero citissime removendus est;
- 3) restituenda vel augenda est deficiens vel nimis tarda caloris perspiratio.

Hinc triplici ratione methodus antiphlogistica adhiberi, æstusque corporis sedatio fieri posse patet. Dicamus singulas:

RATIO PRIMA.

IX.

I. *Nutriendus* est aeger parca manu, vegetabilibus, oleraceis, cerealibus, fructibus horraïis multo succo referis, acidis, cucurbitaceis, aquosis, mucilaginosi. Religiose contra vitanda sunt, quæ animale regnum dat: caro, gelatina, juscula, pinguedo, ova, lac, pisces, aves; vegetabilia vinosa, aromatica, oleosa medicamenta omnia, quæ multo gaudent calore ligato: resinosa, spirituosa, oleosa, metallica quædam, rel.

X.

X.

II. Removenda est *abestias* nimia (S. I. 4.); vix datur alia methodus, qua hoc citius & securius perfici potest, — quam ipsa antiphlogistica 6)

XI.

III. Imminuenda est *massa sanguinis*, vel nutrimentis avara manu propinatis (S. IX.) vel venesectione. Egregias hujus summi remedii antiphlogistici vires hic celebrare, acta agere esset.

XII.

IV. *Evacuanda* est nimia humorum copia, & quae in primis viis haerentes, actu nascendo ansam praebent. Fit hoc, pro circumstantiarum ratione, evacuatione varia, praesertim vero *purgantibus antiphlogisticis*. Celebratur hoc remediorum genus apud medicos, sed necessarium ducamus, eundem rigorosiori subiicere examini. Habentur vulgo purgantia antiphlogistica: a) *Salia* quaedam *media*: mirabile Glauberi, Sedlicense, Anglicanum, thermarum Carolinarum, Seignette, Tartarus vitriolatus, tartarifatus, Soda phosphorata 7), rel. b) *succi herbarum*. c) *Dulcia* quaedam: fructus horraei dulces, passulae, roob dauci, mel, cassia, manna. d) *Acida* nonnulla: serum lactis acidum, Cremor tartari, Tamarindi, eorundemque pulpa. e) *Oleum Ricini*. — Haec omnia, quatenus purgantia, *irritationem*

B

in

6.) Rygby l. c. p. 193.

7) London medical Journal, 1788, Part. IV.

in primis viis excitant, quam necessario caloris augmentum sequitur, ut a nobis dictum est (§. III. 2.) Verum enim respectu levioris hujus irritationis indeque enati augmenti caloris, dicta remedia merito antiphlogistica nuncupantur, eadem comparando cum purgantibus stricte sic dictis, resinosis, gummosis, acris, drastis, cet. — Per se vero considerata, summa cum circumspectione, & phaenomenorum accurata ponderatione tantum adhiberi debent. Et *salia* quidem *media* potissimum adhibenda videntur, si caloris fons in primis viis haret, e. g. si cruditates variae, cibi corrupti, bilis praesertim, in causa sint. Sin vero, primis viis vacuis, humorum massa depauperanda est, dicta *salia* vix locum habent, cum ventriculum & intestina irritando, humorumque congestiones huc alliciendo, facile calorem, qui imminuendus esset, augent. Porro *salia media* nocent: valde debilibus, & praeter naturam sensibilibus, iisque, quorum intestina blandissimo illo muco, superficiem internam tegente, carent; quibus non solum calorem praeternaturalem augere, quid quod? inflammationem stimulo suo inducere valent. — *Succi herbarum*, blandi & facile acescentes, et ipsa *acida*, optima antiphlogistica videntur, et his quoque summo cum emolumento adhibenda, quibus *salia media* nocent. Parum stimulant; habentque praeterea hoc singulare, ut liberum calorem, affinitate quadam chemica adiuvente, attrahant & denno ligent. (§. XVII.) *Dulcia* vero acidis postponenda esse credimus, quia multum caloris ligati habent, & ad fermentationem vinosam proni sunt. Hinc nocent imprimis, quando diu in corpore commorantur,

gar; titio in viscerum atonia, obstructione pertinaci, rel. *Osium ricini*, respectu virium refrigerantium, mutatis mutandis, cum dulcibus convenit.

XIII.

V. *Auferenda* sunt, quæ in *certo* quodam loco, multum caloris, præbent. Huc spectat imprimis partis gangrænosæ, sphacelati amputatio, & evacuatio sanguinis topica vel scarificatione, vel hirudinibus, humorumque aliorum stagnantium, incisione, suctione, punctura, rel. Sed cavendum, ne forte stimula, nova & fortior congestio ad locum affectum oriatur! — Denique revulsio & repercussio quoque congestionum huc pertinent. Fit hæc remediis adstringentibus & actu frigidis, in quorum usu autem probe cavendum est, ne nova & magis nociua congestio oriatur, ne acrimonia repellatur, ne perspiratio supprimatur nimis (§. XX.) cet. Aurea *Hoffmanni* regula est: „Si ullus remediorum, usus cum prudentia, et exquisita providentia instituendus, certe adstringentium!”

RATIO ALTERA.

XIV.

I Curandum est: ne forte gravius quoddam *irritamentum* ægro accedat: animi pathemata, calor, frigus, nutrimenta & medicamenta irritantia permulta, motus validus, e. a. hinc vitanda sunt. Et ipsa remedia antiphlogistica,

B 2

stica,

Camphora, 9) quæ præter roborantes, easdem cum fragrantibus vires habere videtur. Præterea motu intestino refittit. (§. XVIII.)

Vesicatoriis, 10) quorum in compescendis motibus inordinatis, sopientibusque aliis irritamentis, magna & fere mirabilis vis est.

Corticis peruviano, 11) summo roborante, præprimis si fibræ erethismo laborant. Accedit summa vis antiseptica. (§. XVIII.)

Opio. 12) Irritamenta stupefacit, motus compescit vel plane aufert, fibras relaxat, perspirationem promovet.

B 3

XVI.

9) *B. L. Tralles* de virtute camphoræ refrigerante. Vratislav. & Lips. 1734. 8. *P. G. Werlhof* Opera medica cur. *J. E. Wichmann* (v. cl.) Hannover. 1775. 4. p. 722. 747. *Collin.* Observ. cet. P. III. Vindeb. 1773. 8.

10) *B. L. Tralles* Vfus vesicantium cet. Vratislav. 1782. 4. *Aeppli* Probefchrift von den Canthariden. 1788. 8.

11) *A. E. Büchner* Diss. de virtute corticis peruviani antiphlogistica. Hal. 1768. 4.

12) *B. Boehm* Diss. de rite æstimanda opii virtute in febribus & morbis inflammatoriis. Hal. 1784. 4.

XVI.

Qui vero dictis hisce remediis, scopo antiphlogistico uti vult, probe monendus est: ut pro ratione stimuli & praternaturalis sensibilitatis, libera manu, & dosi sufficiente eadem adhibeat. Nam sub sola hac conditione, effectum speratum producant; secus, irritando malum augent. 13) Constitutio ægri, ejusdemque idiosyncrasia varia, & stimuli gravitas, medicum in ardua hac re, ducere debent! —

Sed e diverticulo ad rem!

XVII.

13) *I. F. Weissenborn* (v. excell.) von der Umkehrung der Gebärmutter, Erfurt. 1788. 4. pag 9. 10. „Ich habe in „mehrern Fällen, wo die Gebärmutter heftig entzündet, „und alle Nerven æusserst gespannt waren, mit Erstau- „nen bemerkt, welche ungewöhnlich grosse Menge Mohn- „safft dergleichen Personen, mit ungemeinen Vortheil vertragen können. — In dieser Absicht gab ich aller 8 Minuten 25 bis 30 Tropfen der thebaischen Tinctur, mit „eben so viel vom Hoffmannischen schmerzstillenden Geiste, „mit Brunnen vermischt, und dieses so lange, bis die ganze „Oberfläche des Körpers warm wurde, und eine gelinde „allgemeine Ausdünstung sich einfand. Alsdenn lies ich „mit diesem Mittel anhalten, und gab es nur ein, zwey „oder drey mal des Tages. Dabey trank die Kranke viel „kühlende, mit Salpeter verferzte Getränke. Ich erinnere „mich verschiedener Fälle, wo den gesagten Entzweck zu „errei-

XVII.

III. Propinanda sunt remedia, quibus peculiaris cum calore affinitas est, & quæ ideo eundem avide *imbibunt*, & iterum *ligant*, quo fit, ut intime subactus, sensibiles haud producat effectus. Talia sunt: a) *acida vegetabilia*, ab omnibus partibus oleosis, spirituosus probe depurata. Optimum fere antiphlogisticum, acetum vini puta, haud refrigerat, immo exæstuat, si particulis scatet spirituosus, oleosis. — Acera quædam aromatica, camphorata, quæ in officinis prostant, cum remediis §. XV. dictis, conveniunt. — b) *acida mineralia*, præsertim vitrioli, dephlogisticata. In horum usu cavendum est, ne plus justo stimulent. — *Acida dulcificata* respectu effectus antiphlogistici, haud absimilia sunt §. XV. dictis. c) Tandem *nitrum*, & cetera salia media antiphlogistica, huc pertinere videntur. Parum certe nitrum refrigerat; — interdum forte motus inordinatos sedando agit. (§. XV.)

C

XVIII.

„erreichen zwey bis drey Quenten obiger Mischung, innerhalb etlicher Stunden nöthig waren. Keine von allen klagte, daß ihr der Kopf davon eingenommen wäre! „Da der Mohnsaft die gespannten Nerven erschlaßt, allen widernatürlichen, durch örtliche Ursache erregten Reiz besänftigt, und die innerlich bey dem leidenden Theile angehäuften Säfte nach der Oberfläche leitet, so verdient er bey diesen Fällen, mit größtem Rechte den Namen eines der *besten entzündungswidrigen Arzneymittels!*

XVIII.

IV. Resistendum est *motui inefino*, in corpore oborto. Tota methodus antiseptica huc spectat, & ratio patet, quomodo amara, angelica, serpentaria, arnica, camphora, peruvianus cortex, imo vinum ejusdemque spiritus, rel. assium corporis suppressere valent.

XIX.

V. Methodus refrigerans *topica*, secundum alteram, quam agimus rationem, potissimum circa ablationem stimulorum; roborationem sedationemque per remedia humeflantia, emollientia, camphorata, opiata, chinata, imo vesicatoria; usum denique antisepticorum, occupata est. Quod alterum attinet scopum, monendum est: dicta remedia facile & irritare, & si, ut mos est, calida applicantur, non relaxare & congestiones potius ciere, quam avertere; — quæ omnia ad nocivos pertinent effectus, si refrigeratio finis curationis est. (S. XIII.) Et præsertim cataplasmata calida, quorum usum in inflammationibus vel quotidie commendant, sæpissime nocere necesse est; quod, si argumenta a priori forte non sufficiant, experientia egregie docet.

RATIO TERTIA.

XX.

Adhibenda est methodus *diaphoretica* s. *sudorifera*. Haud leve opus est, hanc methodum cum antiphlogistica

com.

combinare, vel, quod idem est, diaphoresin promovere, absque omni irritatione & exastuatione corporis! In universum hæc regula stet pro axiomate: Corporis calor perspiratione haud diminuitur, sed potius augetur, nisi, per superficiem corporis prodiens, citissime abducatur, quod fit per actum frigida, humida, sudorem ipsam, aërem sæpe renovatum, vestitum levem, rarum, perspirabile avide attrahentem 14) &c. Nam evaporatio refrigerat unica, ut in Physica pluribus docetur; ex prohibita vero evaporatione (S. I. 5.), incalescit corpus, licet materia perspirabilis usque ad summam superficiem penetret. Docet hoc exemplum hominis, sub lecti stragulis decumbentis, cujus calor per superficiem quidem corporis liberrime prodiens, a plumis non abducitur, sed circa corpus retinetur. — Verum enim, si incaute adhibentur, quæ calorem abducunt: si v. c. frigida fortiora inopinate & citra ægri necessariam præparationem, in corpus agunt; si aëre sæpe renovato exponitur valde sensibilis æger; si consuetudine obstante, vestitus levis induitur; cet. contrarium plane effectum observamus: corrugatur cutis, supprimitur perspiratio, incalescit corpus.

XXI.

Non abs re fore credimus, methodum diaphoreticam, respectu refrigerationis inde dependentis, paullo curatius illustratam, hic exponere. Fit enim excretio per cutem in universum:

C 2

1)

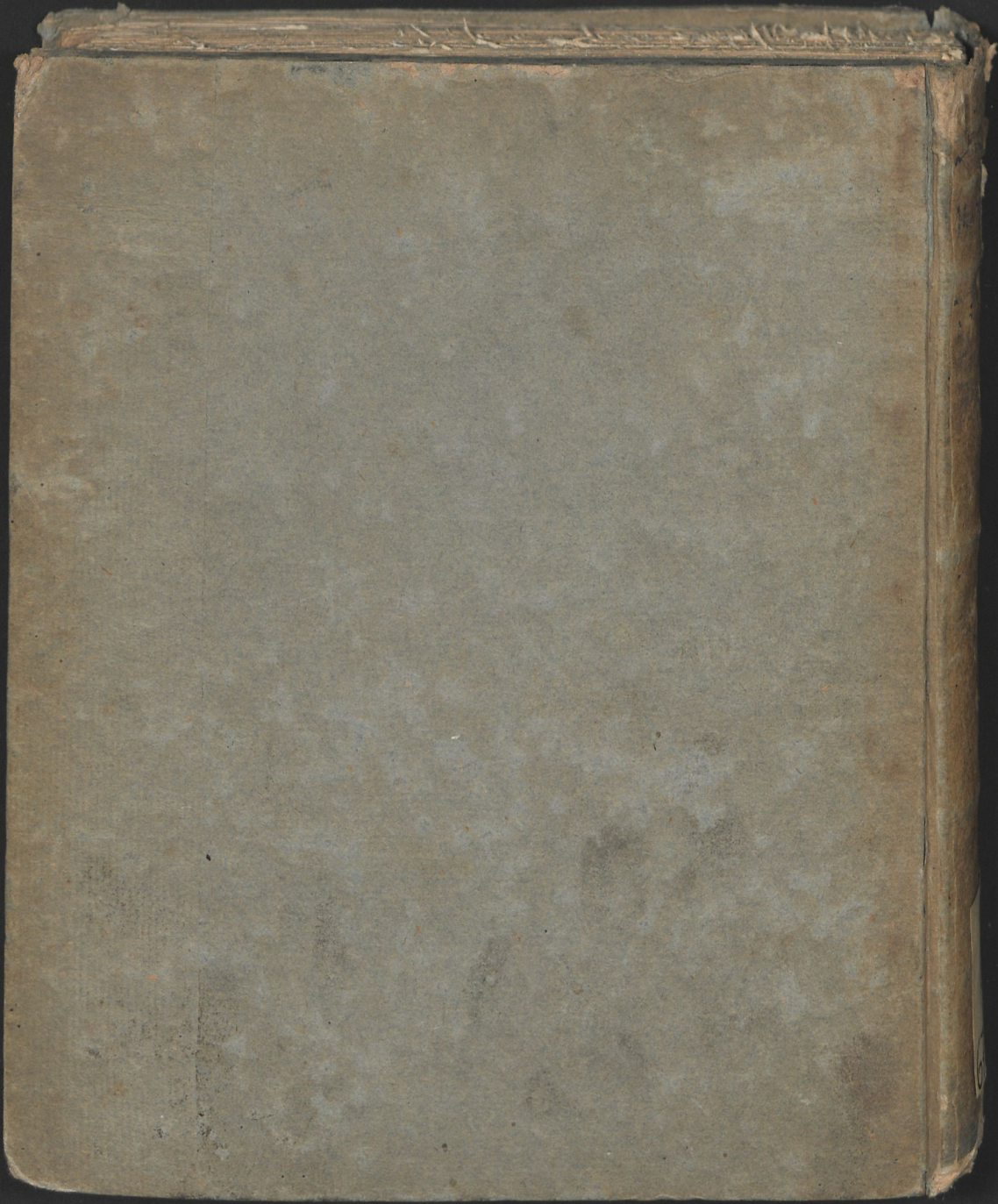
14) *A. F. Hecker Archiv &c. I, c. p. 271, 272.*

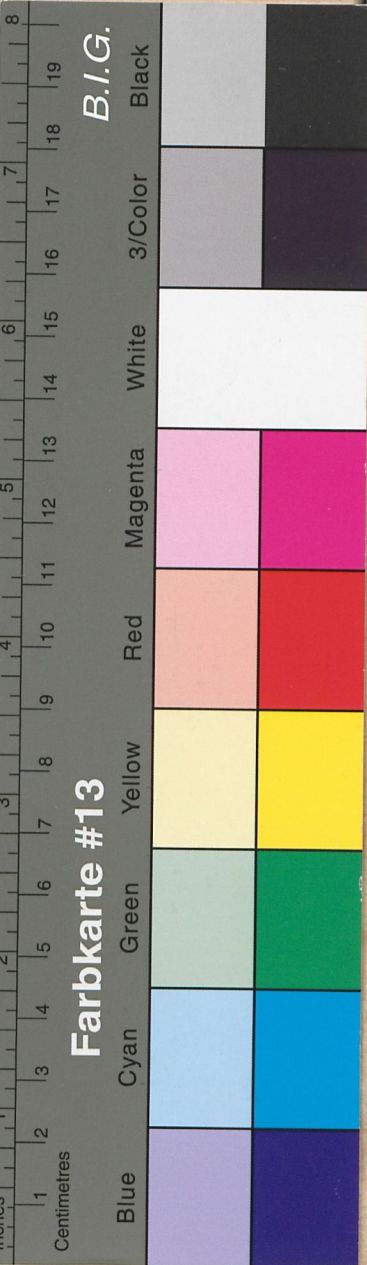
- 1) remotione obstaculorum, hancce excretionem impediendum.
- 2) attenuacione humorum.
- 3) resolutione humorum viscidorum.
- 4) augendo motum sanguinis, per remedia irritantia.
- 5) derivatione humorum ad cutem.
- 6) apertione vaforum exhalantium obstructorum.
- 7) relaxatione cutis rigidae, strictae.

Facile ex antecedentibus patet, quam via ratione refrigerationis incedenda sit? Aptissima sunt No. 1. 4. 6. 7. & remediis nec stimulantibus, nec multum caloris ligati continentibus, quantum fieri potest, prosequenda sunt. Attenuatio contra & resolutio humorum, & praesertim augmentum motus sanguinis, vix ac ne vix citra caloris incrementum exastuationemque corporis fieri possunt. —

XXII.

Quod *topicam* perspirationem attinet, ea sub cautelis §. XIII. & XX. monitis, & absque usu remedium irritantium, fieri necesse est.

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
METHODO REFRIGERANTE
ET ANTIPHLOGISTICA PER
RECENTIORVM DE CALORE
ANIMALI DOCTRINAM
EXPLICATA

Q V A M
CONSENTIENTE GRATIOSA FACVLTA TE MEDICA
PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN ARTE SALVTARI HONORIBVS AC PRI-
VILEGIIS LEGITIME IMPETRANDIS

P R A E S I D E

D. AVGVSTO FRIEDERICH HECKER

FACVLTATIS MEDICAE PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO ET
ADSESSORE EXTRAORDINARIO

PVBLICE DEFENDET

FRIDERICVS ERDMANN SCHROEDER
WERNINGERODANVS

IN AVDITORIO MEDICO

DIE XX. SEPTEMBRIS MDCCXC.

ERFORDIAE,
TYPIS HENRIC. RVDO LPHI NONNII,
ACADEMIAE TYPOGRAPH.

